

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 86/21
Luksemburg, 20 maja 2021 r.

Wyrok w sprawie C-913/19
CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością/Gefion Insurance A/S

**Spór transgraniczny między przedsiębiorcą, na którego została przelana
wierzytelność poszkodowanego w wypadku drogowym wobec zakładu ubezpieczeń
a tymże zakładem: Trybunał wyjaśnił zasady dotyczące jurysdykcji**

W dniu 28 lutego 2018 r. w Polsce doszło do wypadku drogowego, w którym zderzyły się dwa pojazdy. Sprawca wypadku zawarł ze spółką Gefion Insurance A/S („Gefion”) – będącą zakładem ubezpieczeń z siedzibą w Danii – umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego. W dniu 1 marca 2018 r. poszkodowany wynajął pojazd zastępczy od warsztatu naprawczego, któremu został powierzony jego uszkodzony pojazd. W ramach rozliczenia tej usługi najmu poszkodowany przelał wierzytelność wobec Gefion na warsztat naprawczy. W dniu 25 czerwca 2018 r. warsztat naprawczy przelał następnie tę samą wierzytelność na CNP spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością („CNP”).

Pismem z dnia 25 czerwca 2018 r. CNP wezwała Gefion do zapłaty kwoty zafakturowanej z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2018 r. Crawford Polska sp. z o.o., z siedzibą w Polsce, której Gefion powierzyła likwidację szkody, częściowo uznała fakturę dotyczącą wynajmu pojazdu zastępczego i przyznała CNP część kwoty zafakturowanej za ten wynajem. W końcowej części tego pisma Crawford Polska wskazała, że możliwe jest złożenie reklamacji do niej jako podmiotu uprawnionego przez Gefion lub wytoczenie powództwa bezpośrednio przeciwko Gefion „zgodnie z zasadami jurysdykcji ogólnej albo przed sądem miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego na mocy umowy ubezpieczenia”.

W dniu 20 sierpnia 2018 r., CNP wniosła pozew przeciwko Gefion do Sądu Rejonowego w Białymstoku.

W dniu 11 grudnia 2018 r. sąd ten wydał nakaz zapłaty.

Gefion wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, kwestionując jurysdykcję sądów polskich do rozpoznania sporu. W tym kontekście polski sąd zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni przepisów rozporządzenia nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych¹.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał zbadał, w pierwszej kolejności, kwestię, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie temu, aby w przypadku sporu między z jednej strony przedsiębiorcą, który nabył wierzytelność pierwotnie przysługującą poszkodowanemu wobec zakładu ubezpieczeń a z drugiej strony – tymże zakładem ubezpieczeń, samodzielną podstawę jurysdykcji stanowił, stosownie do okoliczności, art. 7 rozporządzenia nr 1215/2012, zgodnie z którym jurysdykcja przysługuje sądom miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (pkt 2) i sądom miejsca, w którym znajdują się filia, agencja lub inny oddział przedsiębiorstwa głównego, w sprawach wszczętych

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).

przeciwko temu przedsiębiorstwu w odniesieniu do działalności związanej z filią, agencją lub oddziałem (pkt 5)².

Trybunał przypomniał w tym względzie, że sekcja 3 rozdziału II rozporządzenia nr 1215/2012, zatytułowana „Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia” ustanawia autonomiczny system podziału jurysdykcji w sprawach dotyczących ubezpieczeń. Celem tej sekcji jest ochrona słabszej strony umowy za pomocą przepisów jurysdykcyjnych dla niej bardziej korzystnych niż przepisy ogólne, a taki cel oznacza, iż stosowania szczególnych przepisów jurysdykcyjnych przewidzianych w tej sekcji³ nie można rozszerzyć na osoby, względem których ochrona ta nie jest uzasadniona. Ponadto, o ile cesjonariusz praw poszkodowanego, który sam może zostać uznany za słabszą stronę, powinien mieć możliwość skorzystania ze szczególnych przepisów jurysdykcyjnych⁴, o tyle żadna szczególna ochrona nie jest uzasadniona w stosunkach między profesjonalnymi uczestnikami obrotu w sektorze ubezpieczeń, spośród których żadnego nie można uznać za znajdującego się w słabszej pozycji w stosunku do drugiego. W rozpatrywanej sprawie CNP prowadzi działalność w zakresie dochodzenia roszczeń od zakładów ubezpieczeń. Okoliczność ta, której ustalenie należy do sądu krajowego, stoi na przeszkodzie temu, by spółkę tę można było uznać za słabszą stronę w stosunku do strony przeciwnej, w związku z czym nie może ona korzystać ze szczególnych przepisów jurysdykcyjnych.

W rezultacie sekcja 3 rozdziału II rozporządzenia nr 1215/2012 nie znajduje zastosowania do sporu między z jednej strony przedsiębiorcą, który nabył wierzytelność pierwotnie przysługującą poszkodowanemu wobec zakładu ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, a z drugiej strony tymże zakładem ubezpieczeń, a tym samym nie ma przeszkód dla oparcia jurysdykcji do rozpoznania takiego sporu, stosownie do okoliczności, na art. 7 pkt 2 lub art. 7 pkt 5 tego rozporządzenia.

W drugiej kolejności Trybunał zbadał, czy spółkę, która wykonuje w jednym państwie członkowskim, na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń mającym siedzibę w innym państwie członkowskim, w jego imieniu i na jego rzecz, działalność obejmującą likwidację szkód w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, należy uznać za filię, agencję lub inny oddział w rozumieniu art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012. Trybunał zauważył w tym względzie, że przepis jurysdykcji szczególnej, ustanowiony w tym przepisie, opiera się na istnieniu łącznika wynikającego ze szczególnie ścisłego związku pomiędzy sporem a sądami, którym może on zostać przedłożony do rozpoznania, który to łącznik uzasadnia przyznanie jurysdykcji tym sądom ze względu na prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości oraz sprawną organizację postępowania.

Trybunał przypomniał dwa kryteria pozwalające ustalić, czy spór dotyczy działalności filii, agencji lub innego oddziału. Po pierwsze, pojęcia te zakładają istnienie ośrodka działalności sprawiającego wrażenie trwałości, jako przedłużenie głównego przedsiębiorstwa. Ośrodek ten musi posiadać kierownictwo oraz być wyposażony materialnie w sposób umożliwiający prowadzenie interesów z osobami trzecimi, tak by nie musiały one zwracać się bezpośrednio do głównego przedsiębiorstwa. Po drugie, spór powinien dotyczyć albo działań związanych z działalnością filii, albo zobowiązań podjętych przez nią w imieniu przedsiębiorstwa głównego.

W odniesieniu do pierwszego kryterium, Trybunał podkreślił, że Crawford Polska stanowi, jako osoba prawna, niezależny byt prawny i posiada kierownictwo. Ponadto, wydaje się, iż przysługują jej pełne kompetencje do prowadzenia działalności w zakresie rozpatrzenia i zaspokojenia roszczeń ze skutkami prawnymi dla ubezpieczyciela, w związku z czym należy uznać, że Crawford Polska jest ośrodkiem działalności sprawiającym wrażenie trwałości, jako przedłużenie głównego przedsiębiorstwa. Do sądu krajowego będzie natomiast należało zbadanie, czy ten ośrodek jest wyposażony materialnie w sposób umożliwiający prowadzenie interesów z osobami trzecimi, tak by nie musiały one zwracać się bezpośrednio do głównego przedsiębiorstwa.

² Artykuł 7 pkt 2 i 5.

³ W art. 10-16 rozporządzenia nr 1215/2012.

⁴ Ustanowionych w art. 11 ust. 1 lit. b) w związku z art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012.

W odniesieniu do drugiego kryterium, Trybunał zauważył, że Gefion upoważniła Crawford Polska do przeprowadzenia likwidacji szkody będącej przedmiotem postępowania przed sądem krajowym. Ponadto, to sama Crawford Polska wydała w imieniu i na rzecz Gefion decyzję o przyznaniu CNP jedynie części żadanego odszkodowania. Jeżeli okoliczność ta miałaby zostać potwierdzona przez sąd krajowy, wynikałoby z tego, że Crawford Polska nie była zwykłym pośrednikiem, który tylko przekazuje informacje, lecz aktywnie przyczyniła się do sytuacji prawnej, która doprowadziła do powstania sporu rozstrzyganego przed polskim sądem. Spór ten należy zatem uznać, biorąc pod uwagę udział Crawford Polska w stosunku prawnym między stronami postępowania przed sądem krajowym, za dotyczący zobowiązań podjętych przez Crawford Polska w imieniu Gefion.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793